



สำนักส่งเสริมวิชาการรัฐสภา
สถาบันพระปกเกล้า

KPI RESEARCH



อ่านงานวิจัยใน 4 หน้า



RS 8.65

“ การสร้างความเสมอภาคทางสังคมในพื้นที่จะเป็นประโยชน์
ต่อเด็กและเยาวชนในท้องถิ่นที่จะมีโอกาสในการเข้าถึงการศึกษา
หรือได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพมากขึ้น ”

รายงานการวิจัยเรื่อง “การขับเคลื่อนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นกลไกลดความเหลื่อมล้ำ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงชัย ทองปาน

307 หน้า

สถาบันพระปกเกล้า

2565

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงชัย ทองปาน

เกษณี รณการศักดิ์

ชื่อเรื่อง

นักวิจัย

จำนวนหน้า

จัดพิมพ์โดย

ปีที่พิมพ์

ผู้สรุป

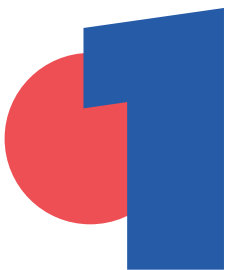
ผู้ออกแบบ

บทนำ

จากการที่ประเทศไทยได้เผชิญกับความเหลื่อมล้ำในหลายมิติทั้งด้านการศึกษา การสร้างโอกาส และความเสมอภาคทางสังคม จึงกลายมาเป็นหนึ่งในนโยบายสำคัญ ในการพัฒนาประเทศในช่วงระยะ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างโอกาส และความเสมอภาคทางสังคม โดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นกลไกสำคัญในการสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา ด้วยเหตุนี้จึงทำให้เกิด**โครงการ วิจัยขับเคลื่อนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นกลไกลดความเหลื่อมล้ำในพื้นที่** โดยการศึกษาวิจัยนี้ถูกออกแบบให้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการ เพื่อเสริมสร้างและ ขับเคลื่อนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญในการสร้างความเสมอภาค ทางการศึกษา

การดำเนินการวิจัย

ประการที่



จากการดำเนินโครงการวิจัยขับเคลื่อนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นกลไก ลดความเหลื่อมล้ำในพื้นที่นั้น ได้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สมัครเข้าร่วมโครงการ จำนวน 11 แห่ง ได้แก่ (1) องค์การบริหารส่วนตำบลบางครก จังหวัดเพชรบุรี (2) องค์การ บริหารส่วนตำบลนาขอม จังหวัดนครสวรรค์ (3) เทศบาลตำบลปากอ่า จังหวัดเชียงราย (4) เทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ (5) เทศบาลเมืองบางกะดี จังหวัดปทุมธานี (6) เทศบาลเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน (7) เทศบาลเมืองเขาสามยอต จังหวัดลพบุรี (8) เทศบาลเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส (9) เทศบาลนครสกลนคร จังหวัดสกลนคร (10) เทศบาลนครยะลา จังหวัดยะลา และ (11) องค์การบริหารส่วนจังหวัดปัตตานี จังหวัดปัตตานี โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าวล้วนมีศักยภาพด้านองค์กร และ สภาพปัญหาแตกต่างกันไปตามบริบทของพื้นที่

ประการที่



ในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำร่องส่วนใหญ่ สภาพปัญหาความเหลื่อมล้ำที่พบ ได้แก่ (1) ปัญหาเด็กด้อยโอกาสอันเนื่องมาจากความยากจน (2) ปัญหาเด็กด้อยโอกาสที่มาจาก ครอบครัว (3) ปัญหาเด็กด้อยโอกาสที่มาจากความพิการ ทำให้เป็นอุปสรรคในการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อครอบครัวมีฐานะยากจน (4) ปัญหาเด็กด้อยโอกาสอันเนื่องมาจาก พฤติกรรมของเด็กเอง เช่น ติดยาเสพติด ติดเกม มีบุตรในวัยเรียน (5) ปัญหาเด็กด้อยโอกาส อันเนื่องมาจากไร้สัญชาติ (6) ปัญหาการกระจุกตัวของนักเรียนในโรงเรียนใดโรงเรียนหนึ่ง อันเนื่องมาจากโรงเรียนมีคุณภาพแตกต่างกัน (7) ปัญหาคุณภาพของสถานศึกษา เมื่อพิจารณาจากผลสอบตามมาตรฐานในระดับประเทศ และ (8) ปัญหาสัดส่วนจำนวน ครูต่อจำนวนเด็กต่ำ จำนวนเด็กมากน้อยไม่เท่ากันทำให้โรงเรียนได้รับการสนับสนุน งบประมาณแตกต่างกัน จนนำมาสู่ความเหลื่อมล้ำในการได้รับสวัสดิการต่างๆ

ประการที่



โครงการและแผนงานที่เสริมสร้างความเสมอภาคทางการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลจากการขับเคลื่อนทำให้ได้โครงการและแผนงานที่เสริมสร้างความเสมอภาคทางการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 12 โครงการซึ่งสามารถจำแนกได้เป็น 5 กลุ่ม ได้แก่

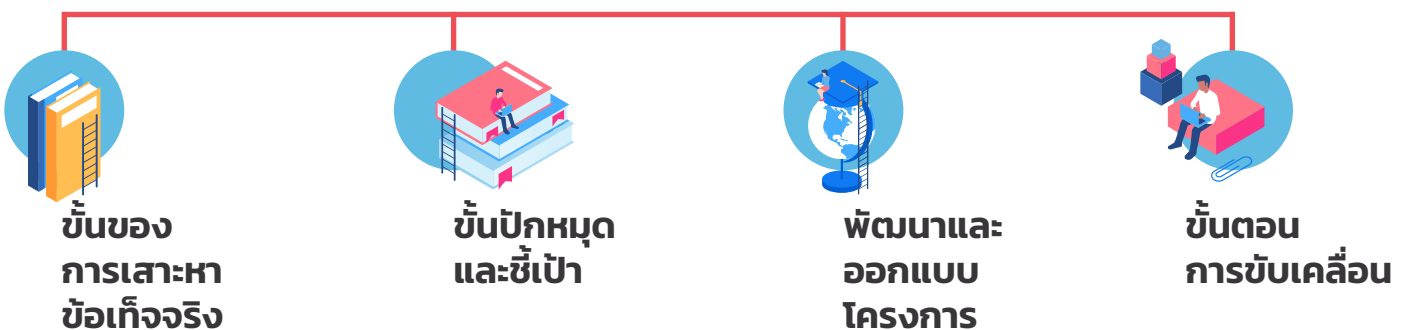
- กลุ่มที่ 1 โครงการที่เกี่ยวข้องกับกองทุนเพื่อการศึกษาของเด็กและเยาวชน (4 โครงการ)
- กลุ่มที่ 2 โครงการที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มเด็กพิเศษและเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษา (3 โครงการ)
- กลุ่มที่ 3 โครงการที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงการศึกษาของเด็ก (1 โครงการ)
- กลุ่มที่ 4 โครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพของครูผู้สอน (3 โครงการ)
- กลุ่มที่ 5 โครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา (1 โครงการ)

ข้อเสนอแนะ

และแนวทางการขยายผลหรือต่อยอด

โครงการเสริมสร้างความเสมอภาคทางการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการดำเนินโครงการวิจัยขับเคลื่อนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นกลไกลดความเหลื่อมล้ำในพื้นที่ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะและแนวทางการขับเคลื่อนหรือต่อยอดโครงการเสริมสร้างความเสมอภาคทางการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้



เข้าใจพื้นที่

- (1) **ขั้นของการเสาะหาข้อเท็จจริง** การส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำฐานข้อมูล ความเหลื่อมล้ำในระดับพื้นที่ก่อนเป็นโครงการหรือกิจกรรมแรก หลังจากนั้นจึงขยายผล ไปยังโครงการอื่นๆ ต่อไป การจัดอบรมการเตรียมความพร้อมให้กับองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นหรือจัดอบรมเฉพาะในเรื่องการจัดเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำข้อมูล ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำรวจข้อมูลเชิงลึกในประเด็นปัญหานั้นๆ ส่งเสริม สนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพัฒนาระบบฐานข้อมูลความเหลื่อมล้ำ ทางการศึกษาในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สอดคล้องกับพื้นที่ ของตน และมีความทันสมัย ทันสถานการณ์

ปักหมุดชี้เป้า

- (2) **ขั้นปักหมุด และชี้เป้า** การส่งเสริมและเน้นย้ำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีกระบวนการ ในการวิเคราะห์แนวทาง/วิธีการแก้ไขปัญหาคความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาในพื้นที่ทั้งหมด ที่จำเป็นต้องดำเนินการก่อนที่จะคัดเลือกบางโครงการขึ้นมาดำเนินการ สนับสนุน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนท้องถิ่นเพื่อสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา ในพื้นที่หรือแผนพัฒนาท้องถิ่นเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาในพื้นที่ เพื่อเป็น การแก้ไขปัญหาในระยะยาวและครอบคลุม

ขยายผล

- (3) **พัฒนาและออกแบบโครงการ** การส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตระหนักถึง ความยั่งยืนของโครงการ พัฒนากิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นที่ประสบความสำเร็จ และขยายระยะเวลาในการดำเนินโครงการเพื่อให้ สามารถประเมินผลสำเร็จของโครงการได้

ประเมินผล

- (4) **ขั้นตอนการขับเคลื่อน** การติดตามความก้าวหน้าและการประเมินผลโครงการ ได้แก่ ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขับเคลื่อนผ่านเครือข่ายต่างๆ ที่มีอยู่ในพื้นที่ ส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อน ให้ความสำคัญกับ การประเมินความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในการดำเนินโครงการ และ กำหนดให้มีการประเมินผล โครงการทั้งระยะสั้นและระยะยาว

การขับเคลื่อนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทในการสร้างการศึกษาเพื่อความเสมอภาค และ การขับเคลื่อน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการศึกษาในลักษณะ “Education for All” และ “All for Education” และ ในฐานะที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหุ้นส่วนสำคัญของรัฐบาลในการสร้างความเสมอภาคทางสังคม ในพื้นที่ของตน รวมทั้งจะเป็นประโยชน์ต่อเด็กและเยาวชนในท้องถิ่นที่จะมีโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาหรือ ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพมากขึ้นต่อไป



QR CODE
คลัง SNAP



QR CODE
อ่านหนังสือออนไลน์



QR CODE
สนทนากับสื่อฉบับเต็ม
หรือ ติดต่อ 0-2141-9558